

La bicicleta estàtica - Sergi Pàmies

En els contes de Sergi Pàmies (París, 1960), la realitat ha substituït de manera gradual la fantasia. En els primers llibres era possible trobar-hi un nyu que entrava en un bar, o un nen que, després de sis anys de gestació, naixia parlant. *La bicicleta estàtica*, en canvi, és una selecció de les experiències més amargues que comporta el pas del temps: les desil·lusions del matrimoni, la malenconia del separat, l'abisme que obren els fills, les temptacions de suïcidi, l'enterrament del pare.

La qualitat cristal·lina de la prosa s'ha mantingut, o més aviat ha augmentat. A partir del català fangós i contaminat que sentim cada dia, Pàmies destil·la una llengua clara com un glop d'aigua, a través de la qual accedim a tots els matisos de la derrota: "Entre els càstigs que comporta fer-se gran hi ha comprovar que pots menysprear durant anys el que més endavant acabaràs fent amb tota normalitat".

Sergi Pàmies se serveix de detalls connotats per aixecar en cada conte l'acta del fracàs: el nus de la corbata que el pare ja no tornarà a nuar, els objectes de la mare que llançarem quan li buidem el pis, el canvi en la manera d'entendre un "què fas?" després d'anys de convivència. Al costat d'aquests contes que transmuten les misèries en bellesa, com el magistral *Tres maneres de no dir t'estimo*, n'hi ha d'altres que exploren fantasies metafòriques o que juguen a la metaliteratura, i que seria injust qualificar de fallits, però que resulten descolorits al costat de les explosions rutilants que provoquen els que parlen directament de les nostres vides. Al capdavant, tal com llegim en el conte *Papiroflèxia*, que narra la mala relació de l'autor amb *El petit príncep*, "En el planeta on visc, l'essencial és perfectament visible".

Fa un segle, els lectors es dividien en els partidaris de Tolstoi i els de Dostoievski. Els primers preferien el com, la cal·ligrafia i la subtileza del tractament. Els segons es decantaven pel què, el titular i la truculència. Cada quatre o cinc anys, amb cada llibre publicat, Sergi Pàmies es va configurant com un tolstoià de la narració curta, que parteix de les il·lusions perdudes per construir monuments delicats.